

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-39-16

Druk nr 394
Warszawa, 5 kwietnia 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o lasach.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Środowiska.

Z poważaniem

(-) Beata Szydło

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o lasach

Art. 1. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 oraz z 2016 r. poz. 422) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych, z wyjątkiem kierownika jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 32 ust. 2 pkt 4, za zgodą Dyrektora Generalnego, może nabywać stanowiące własność osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, lasy, grunty przeznaczone do zalesienia lub inne grunty i nieruchomości, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami gospodarki leśnej i nie narusza interesu Skarbu Państwa.

2. Las lub grunt przeznaczony do zalesienia może być nabyty w szczególności w przypadku:

- 1) bezpośrednio jego przyległości do gruntu pozostającego w zarządzie Lasów Państwowych;
- 2) zniesienia współwłasności;
- 3) regulacji granicy polno-leśnej.

3. Nabycie lasu, gruntu przeznaczonego do zalesienia lub innego gruntu lub nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu pisemnej zgody Dyrektora Generalnego, wyrażonej na pisemny wniosek kierownika jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych.

4. Wniosek zawiera:

- 1) uzasadnienie nabycia;
- 2) oznaczenie lasu, gruntu przeznaczonego do zalesienia lub innego gruntu lub nieruchomości według danych z ewidencji gruntów i budynków;
- 3) oznaczenie księgi wieczystej prowadzonej dla lasu, gruntu przeznaczonego do zalesienia lub innego gruntu lub nieruchomości;

- 4) aktualny opis stanu prawnego lasu, gruntu przeznaczonego do zalesienia lub innego gruntu lub nieruchomości, a w szczególności obciążeń i sporów granicznych;
- 5) informację o częściach składowych oraz przynależnościach;
- 6) informację o przeznaczeniu gruntu lub nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub informację o jego braku.

5. Las, grunt przeznaczony do zalesienia lub inny grunt lub nieruchomość mogą być nabyte za cenę nie wyższą od wartości określonej przez rzeczoznawcę majątkowego.”;

- 2) po art. 37 dodaje się art. 37a–37k w brzmieniu:

„Art. 37a. 1. W przypadku sprzedaży, przez osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, niestanowiącego własności Skarbu Państwa gruntu:

- 1) oznaczonego jako las w ewidencji gruntów i budynków lub
- 2) przeznaczonego do zalesienia określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, lub
- 3) o którym mowa w art. 3 objętego uproszczonym planem urządzenia lasu lub decyzją, o której mowa w art. 19 ust. 3

– Skarbowi Państwa, reprezentowanemu przez Lasy Państwowe, przysługuje z mocy ustawy prawo pierwokupu tych gruntów.

2. Jeżeli nabycie gruntu, o którym mowa w ust. 1, następuje w wyniku:

- 1) zawarcia umowy innej niż umowa sprzedaży lub
- 2) jednostronnej czynności prawnej

– Lasy Państwowe reprezentujące Skarb Państwa mogą złożyć oświadczenie o nabyciu tego gruntu za zapłatą równowartości pieniężnej.

3. Jeżeli równowartość pieniężna, o której mowa w ust. 2, nie wynika z treści czynności prawnej, Lasy Państwowe reprezentowane przez nadleśniczego ustalają ją w oparciu o wartość nieruchomości określoną zgodnie z przepisami o gospodarce nieruchomościami. Jeżeli podmiot, który dokonał zbycia gruntu w przypadku, o którym mowa w ust. 2, nie zgadza się z równowartością pieniężną ustaloną przez Lasy Państwowe reprezentowane przez nadleśniczego w oparciu o wartość nieruchomości określoną zgodnie z przepisami o gospodarce nieruchomościami może w terminie 14 dni

od złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 37d, wystąpić do sądu o jej ustalenie. Sąd ustala równowartość pieniężną w oparciu o wartość nieruchomości określoną zgodnie z przepisami o gospodarce nieruchomościami.

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się:

- 1) jeżeli nabywcami są:
  - a) małżonek zbywcy,
  - b) krewni lub powinowaci zbywcy w linii prostej bez ograniczenia stopnia,
  - c) krewni i powinowaci zbywcy w linii bocznej do trzeciego stopnia,
  - d) osoba związana ze zbywcą z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,
  - e) osoba pozostająca ze zbywcą faktycznie we wspólnym pożyciu,
  - f) jednostka samorządu terytorialnego;
- 2) w przypadku dziedziczenia;
- 3) w przypadku zbycia gospodarstwa rolnego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 803 oraz z 2016 r. poz. ...).

5. W przypadku gdy prawo pierwokupu gruntu, o którym mowa w ust. 1, z mocy prawa przysługuje kilku podmiotom, pierwszeństwo w realizacji prawa pierwokupu przysługuje Lasom Państwowym.

6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w art. 10 ust. 5i ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 i 1936 oraz z 2016 r. poz. 422).

Art. 37b. 1. O treści umowy sprzedaży lub umowy, o której mowa w art. 37a ust. 2 pkt 1, notariusz niezwłocznie zawiadamia nadleśniczego, właściwego ze względu na miejsce położenia gruntu.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 37a ust. 2 pkt 2, niezwłocznego zawiadomienia dokonuje zbywca.

Art. 37c. Prawo pierwokupu oraz uprawnienie, o którym mowa w art. 37a ust. 2, może być wykonane w terminie miesiąca od dnia otrzymania przez nadleśniczego odpowiednio zawiadomienia o treści umowy lub zawiadomienia o treści jednostronnej czynności prawnej.

Art. 37d. 1. Lasy Państwowe wykonują prawo pierwokupu oraz uprawnienie, o którym mowa w art. 37a ust. 2 pkt 1, przez złożenie oświadczenia w formie aktu notarialnego u notariusza, o którym mowa w art. 37b, z zastrzeżeniem ust. 3.

W przypadku gdyby złożenie oświadczenia u tego notariusza było niemożliwe lub napotykało poważne trudności, może być ono złożone u innego notariusza.

2. Notariusz doręcza oświadczenie sprzedawcy albo stronie dokonującej przeniesienia własności, o którym mowa w art. 37a ust. 2 pkt 1.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 37a ust. 2 pkt 2, oświadczenie składa się u dowolnego notariusza. Nadleśniczy doręcza oświadczenie zbywcy.

Art. 37e. 1. Jeżeli nadleśniczy, o którym mowa w art. 37b, stwierdzi zasadność nabycia gruntu kieruje do Dyrektora Generalnego, za pośrednictwem właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, pisemny wniosek o wyrażenie zgody na nabycie tego gruntu.

2. Przed wystąpieniem z wnioskiem nadleśniczy może zlecić określenie wartości tego gruntu przez rzeczoznawcę majątkowego.

3. Wniosek kieruje się nie później niż przed upływem 10 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w art. 37b.

4. Wniosek zawiera:

- 1) uzasadnienie nabycia gruntu;
- 2) opis stanu prawnego gruntu;
- 3) oznaczenie gruntu w ewidencji gruntów i budynków;
- 4) oznaczenie księgi wieczystej jeżeli jest prowadzona;
- 5) informację o przeznaczeniu gruntu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego;
- 6) informację o częściach składowych oraz przynależnościach;
- 7) dokumentację, zawierającą określenie wartości gruntu przez rzeczoznawcę majątkowego, w przypadku o którym mowa w ust. 2.

Art. 37f. Dyrektor Generalny wyraża, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 37e ust. 1, pisemną zgodę na nabycie gruntu na rzecz Skarbu Państwa lub odmawia wyrażenia takiej zgody. Zgoda jest podstawą do złożenia odpowiedniego oświadczenia, o którym mowa w art. 37d.

Art. 37g. 1. Jeżeli nadleśniczy uzna, że cena określona w umowie sprzedaży lub odpowiednio w umowie, o której mowa w art. 37a ust. 2 pkt 1, lub jednostronnej czynności prawnej, o której mowa w art. 37a ust. 2 pkt 2, rażąco odbiega od jej wartości rynkowej, w szczególności przekracza wartość określoną przez rzeczoznawcę majątkowego, o której mowa w art. 37e ust. 2, może w terminie 14 dni od złożenia

oświadczenia, o którym mowa w art. 37d, wystąpić do sądu o ustalenie ceny tego gruntu.

2. Sąd ustala cenę w oparciu o wartość nieruchomości określoną zgodnie z przepisami o gospodarce nieruchomościami.

Art. 37h. Czynność prawna dokonana niezgodnie z art. 37a–37b, w szczególności bez zawiadomienia nadleśniczego, właściwego ze względu na miejsce położenia gruntu, jest nieważna.

Art. 37i. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej informację o wykonaniu przez Lasy Państwowe prawa pierwokupu lub uprawnienia, o którym mowa w art. 37a ust. 2, wraz z podaniem danych dotyczących nabytego gruntu (województwa, powiatu, gminy, nazwy oraz numeru obrębu ewidencyjnego, a także numeru działki ewidencyjnej), odpowiednio ceny lub równowartości pieniężnej, za jaką nastąpiło nabycie oraz oznaczenia księgi wieczystej, jeżeli jest prowadzona.

Art. 37j. Gruntami, o których mowa w art. 37a ust. 1, nabytymi na rzecz Skarbu Państwa w wykonaniu prawa pierwokupu lub uprawnienia, o którym mowa w art. 37a ust. 2, zarządzają Lasy Państwowe.

Art. 37k. 1. W sprawach nieuregulowanych w art. 37a–37h dotyczących wykonywania prawa pierwokupu stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące prawa pierwokupu.

2. W sprawach nieuregulowanych w art. 37a–37h dotyczących wykonywania uprawnienia, o którym mowa w art. 37a ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące prawa pierwokupu.”;

3) w art. 58:

a) w ust. 2 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) nabywanie przez Skarb Państwa gruntów, o których mowa w art. 37a oraz lasów lub gruntów przeznaczonych do zalesiania, o których mowa w art. 37.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Środki funduszu leśnego, o których mowa w art. 57 ust. 2, przeznacza się na:

1) zalesianie gruntów niestanowiących własności Skarbu Państwa;

2) realizację zadrzewień na gruntach niestanowiących własności Skarbu Państwa;

- 3) inne prace związane z usuwaniem skutków klęsk i prowadzeniem gospodarki w lasach niepaństwowych;
- 4) cele określone w ust. 2 pkt 2, 3, 5a i 6 w lasach znajdujących się w użytkowaniu wieczystym parków narodowych;
- 5) cele określone w art. 13a ust. 1.”.

Art. 2. 1. Do umowy sprzedaży oraz umowy innej niż sprzedaż w wyniku której następuje zbycie gruntu, o którym mowa w art. 37a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w tym także umowy zobowiązującej do przeniesienia własności zawartej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, art. 37a ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się.

2. Do jednostronnych czynności prawnych dokonanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy art. 37a nie stosuje się.

Art. 3. Do nierozpatrzonych wniosków w sprawie wyrażenia zgody przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych na nabycie na rzecz Skarbu Państwa przez kierownika jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych lasu, gruntu przeznaczonego do zalesienia, lub innej nieruchomości, o których mowa w art. 37 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 30 kwietnia 2016 r.

UZASADNIENIE

Na mocy ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (Dz. U. Nr 97, poz. 1051, z późn. zm.) lasy państwowe zaliczone zostały do zasobów naturalnych o strategicznym charakterze. Jak wynika z art. 3 tej ustawy, gospodarowanie strategicznymi zasobami naturalnymi powinno być prowadzone zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju w interesie dobra ogólnego. Art. 4 daje z kolei podstawę do stwierdzenia, iż na Państwowym Gospodarstwie Leśnym „Lasy Państwowe” (dalej jako „PGL LP”) ciąży obowiązek utrzymywania w aktualnym stanie, powiększania areału oraz doskonalenia funkcjonowania lasów państwowych.

Z dniem 1 maja 2016 r. minie okres przejściowy, charakteryzujący się ograniczoną możliwością nabywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej gruntów rolnych i leśnych przez cudzoziemców. Istnieje zagrożenie, że po tym dniu ziemia w Polsce będzie przedmiotem wzmożonego zainteresowania nabywców z innych krajów, co może skutkować zahamowaniem w Polsce procesu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych, nadmierną koncentracją nieruchomości rolnych oraz prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych przez osoby o nieodpowiednich kwalifikacjach. W odpowiedzi na to, do obiegu prawnego została wprowadzona ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o kształtowaniu ustroju rolnego, a w dniu 4 marca 2016 r. Rada Ministrów skierowała do Sejmu RP projekt ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw.

Wskazane rozwiązania nie odnoszą się jednak do gruntów leśnych. Jest przy tym wielce prawdopodobne, że po upływie wyżej wymienionego okresu przejściowego, z którym wiązać się będzie niechybnie istotny wzrost popytu ze strony osób fizycznych i podmiotów prawa prywatnego na nieruchomości gruntowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym na niepaństwowe grunty leśne, których jest w Polsce blisko 2 mln ha, powstanie trudność w wywiązaniu się przez PGL LP ze wskazanego na wstępie obowiązku w zakresie powiększania areału lasów narodowych.

Projektowana ustawa wprowadza instrumenty prawne do nabywania przez Skarb Państwa, reprezentowany przez PGL LP, gruntów leśnych. W przypadku sprzedaży gruntów leśnych przez osobę fizyczną lub prawną lub przez jednostką organizacyjną

nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, Skarbowi Państwa, reprezentowanemu przez PGL LP, przysługiwać będzie z mocy ustawy prawo pierwokupu tych gruntów. Jeżeli przeniesienie własności wskazanych gruntów następować będzie w wyniku zawarcia umowy innej niż umowa sprzedaży, Lasy Państwowe reprezentujące Skarb Państwa mogą złożyć oświadczenie o nabyciu tego gruntu (tzw. prawo wykupu). Analogiczne rozwiązania przewiduje ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego w odniesieniu do gruntów rolnych.

Należy podkreślić, iż projektowane rozwiązania nie ingerują w konstytucyjną istotę prawa własności. W przypadku chęci zbycia gruntu właściciel zachowuje podstawowy atrybut swojego prawa własności, tj. prawo do rozporządzania rzeczą – w przypadku bowiem woli zbycia rzecz zostanie zbyta, tyle że nabywcą zostanie Skarb Państwa. Jednocześnie podkreślić należy, iż prawo pierwokupu i wykupu nie będzie dotyczyć przypadków zbycia na rzecz szerokiego kręgu osób bliskich oraz dziedziczenia zarówno ustawowego, jak i testamentowego, a analogiczne rozwiązania istnieją w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego i są od wielu lat stosowane w praktyce.

Należy wskazać, iż rozwiązania przewidziane projektowaną ustawą są uzasadnione racjonalną potrzebą ingerencji w dany stan faktyczny i prawny i służą bezpośrednio realizacji konstytucyjnie uzasadnionego celu, jakim jest ochrona środowiska. Prawo pierwokupu oraz tzw. prawo wykupu, przysługujące Skarbowi Państwa, umożliwi powiększenie areалу zasobów naturalnych o strategicznym charakterze, jakimi są lasy państwowe. Zapewnienie trwałości lasów wraz z ich wielofunkcyjnością (lasy pełnią funkcje ochronne, produkcyjne i społeczne) ma istotne znaczenie także dla bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Osiągnięcie tego celu możliwe jest właśnie przez zwiększanie strategicznych zasobów leśnych kraju, jakimi są lasy państwowe. Spodziewanym efektem będzie powiększenie powierzchni lasów stanowiących własność Skarbu Państwa oraz poprawa stanu i kondycji lasów w ten sposób nabytych, przez objęcie ich standardami zagospodarowania i ochrony obowiązującymi w PGL LP.

Należy także podkreślić, iż zastosowanie prawa pierwokupu oraz tzw. prawa wykupu jest jedynym instrumentem, który umożliwi realizację zasadniczego celu ustawy, czyli powiększania areалу lasów państwowych. Nie ma bowiem w obowiązującym systemie prawnym innego środka, który zapewniłby, aby podmiot chcący dokonać zbycia gruntu

dokonał tego właśnie rzecz Skarbu Państwa. Prawo pierwokupu i tzw. prawo wykupu, o analogicznej konstrukcji, jednakże dotyczące przypadków innych niż sprzedaż, wydają się jedynymi instrumentami, które zapewnią skuteczność realizacji konstytucyjnie uzasadnionego, wskazanego powyżej celu. Projektowane przepisy nie nakładają nadmiernych ciężarów ponad to, co jest niezbędne do tego, aby przepisy o pierwokupie i wykupie zadziałały w praktyce.

Jednocześnie należy wyjaśnić, iż przedmiotowy projekt ustawy będzie skorelowany z ustawą o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (projekt przyjęty przez Radę Ministrów dnia 23 lutego 2016 r., a ustawa uchwalona przez Sejm w dniu 31 marca 2016 r.), w którym to projekcie dokonuje się zmian m.in. w zakresie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, gdzie przewidziane są analogiczne instrumenty jak prawo pierwokupu i wykupu, tylko w stosunku do nieruchomości rolnych. W szczególności należy wskazać, iż w aktualnym stanie prawnym takie uprawnienie posiada już Agencja Nieruchomości Rolnych. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 803, z późn. zm.), jeżeli przeniesienie własności nieruchomości rolnej o powierzchni nie mniejszej niż 5 ha następuje w wyniku zawarcia umowy innej niż umowa sprzedaży, Agencja, działająca na rzecz Skarbu Państwa, może złożyć oświadczenie o nabyciu tej nieruchomości za zapłatą równowartości pieniężnej. W tym kontekście należy podkreślić, iż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 18 marca 2010 r. sygn. akt K 8/08 stwierdził, że „Art. 4 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. Nr 64, poz. 592 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1112) jest zgodny z art. 2 oraz z art. 21 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”. Tym samym Trybunał Konstytucyjny potwierdził możliwość i prawidłowość, w kontekście zgodności z Konstytucją RP, takich regulacji. Skoro zatem Trybunał Konstytucyjny nie zakwestionował istoty takiego prawa nabycia na gruncie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, to można przyjąć, iż ma to także znaczenie na gruncie analogicznych projektowanych zmian w odniesieniu do gruntów leśnych. Wobec powyższego należy wskazać, że projektowane zmiany nie ograniczają istoty prawa własności i są konieczne w demokratycznym państwie dla zapewnienia jego bezpieczeństwa i dla ochrony środowiska.

Z kolei w świetle Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej jako „TFUE”) należy podkreślić, że do państw członkowskich należy między innymi określenie zasad nabywania własności, jak również zasad jej wykonywania. Oczywiście zasady te nie mogą naruszać, wynikających z TFUE, zakazu dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, swobody przedsiębiorczości, jak również swobody przepływu kapitału. Zakazane są wszelkie ograniczenia w przepływie kapitału między państwami członkowskimi oraz między państwami członkowskimi a państwami trzecimi. Wprawdzie w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej jako „TSUE”) przyjęto, że wykonywanie prawa do nabywania, użytkowania i zbywania dóbr nieruchomości na terytorium innego państwa członkowskiego powoduje przepływ kapitału, przez który osoby niemające miejsca zamieszkania w danym państwie członkowskim dokonują inwestycji w nieruchomości na terytorium innego państwa. Jednakże ugruntowane w orzecznictwie TSUE jest także stwierdzenie, iż naruszenie swobody może być usprawiedliwione, jeżeli przyjęte przez państwo członkowskie środki spełniają kumulatywnie określone przesłanki. Użycie danego środka może być uzasadnione okolicznościami określonymi w art. 65 ust. 1 TFUE albo przez nadrzędne wymogi interesu publicznego (interes ogólny, wymogi konieczne). Jednocześnie środki te są stosowane w sposób niedyskryminujący (wymóg równego traktowania), są właściwe ze względu na cel, który mają osiągnąć (wymóg adekwatności), i nie wykraczają poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia celu (wymóg proporcjonalności).

Podkreślenia wymaga, iż polska ziemia leśna jest niepomnażalnym dobrem publicznym i jako takie grunty leśne powinny zostać poddane szczególnym regulacjom prawnym zapewniającym powiększanie areału lasów państwowych. Nadrzędnym celem polityki leśnej jest bowiem zapewnienie trwałości lasów wraz z ich wielofunkcyjnością (lasy pełnią funkcje ochronne, produkcyjne i społeczne), co ma istotne znaczenie także dla bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Zapewnienie trwałości lasów jest możliwe do osiągnięcia właśnie przez zwiększanie zasobów leśnych kraju (por. Polityka leśna państwa, Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Warszawa 1997 r., przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 22 kwietnia 1997 r.) Podstawą prac zalesieniowych w Polsce jest Krajowy Program Zwiększania Lesistości (dalej: „KPZL”), opracowany przez ministra właściwego do spraw środowiska, zatwierdzony przez Radę Ministrów na podstawie art. 14 ust. 2a ustawy z dnia

28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100, z późn. zm.). KPZL określa wielkość zalesień, ich rozmieszczenie oraz sposób realizacji. Zwiększenie zasobów leśnych ma następować w szczególności przez zwiększenie lesistości kraju do 30% w 2020 r. i 33% w 2050 r. Taka ilość lasów narodowych gwarantuje osiągnięcie celów generalnych, związanych z leśnym zagospodarowaniem przestrzennym kraju. Do celów tych należy zaliczyć: (1) kształtowanie z użyciem lasów narodowych, traktowanych jako narzędzie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, bezpieczeństwa ekologicznego kraju, (2) trwałe, coraz pełniejsze zaopatrywanie, na warunkach rynkowych, gospodarstw domowych oraz różnych gałęzi gospodarki narodowej w surowiec drzewny, jednak w połączeniu z szerokim wachlarzem innych, nieodpłatnych świadczeń materialnych i niematerialnych, oferowanych i udostępnianych bardzo różnym i licznym grupom beneficjentów (np. stwarzanie warunków do wypoczynku czy nieodpłatnego zbierania płodów runa leśnego), (3) wykorzystywanie lasów państwowych do wspomagania władzy publicznej, np. w zakresie kształtowania bezpieczeństwa terytorialnego kraju przez utrzymywanie w należyтым stanie gruntów leśnych stanowiących dobro publiczne, zajmujących istotną część powierzchni terytorium kraju.

W tym kontekście należy zauważyć, iż każda osoba fizyczna, będąca obywatelem dowolnego państwa członkowskiego, także każdy podmiot niebędący osobą fizyczną, mający siedzibę w dowolnym państwie członkowskim, będzie mógł przystąpić do procedowania nabycia gruntu leśnego, bez żadnych ograniczeń co do ceny. Każda osoba fizyczna, będąca obywatelem dowolnego państwa członkowskiego, także każdy podmiot niebędący osobą fizyczną, mający siedzibę w dowolnym państwie członkowskim, będzie musiał w równym stopniu liczyć się z tym, że nie nabędzie niepaństwowego gruntu leśnego, jeżeli Skarb Państwa skorzysta z prawa pierwokupu nabycia tego gruntu.

Jednocześnie należy podkreślić, iż nie ma możliwości realizowania zasadniczego celu ustawy, czyli powiększania areału lasów państwowych bez zastosowania prawa pierwokupu i prawa wykupu. W obecnym systemie prawa nie ma możliwości przymuszenia podmiotów, które będą chciały np. sprzedać grunt, do jego zbycia na rzecz Skarbu Państwa. Prawo pierwokupu i tzw. prawo wykupu, o analogicznej konstrukcji, jednakże dotyczące przypadków innych niż sprzedaż, wydają się jedynymi instrumentami w systemie prawa, które zapewnią skuteczność realizacji celu głównego.

Zastosowane środki nie nakładają nadmiernych ciężarów ponad to, co jest niezbędne do tego, aby przepisy o pierwokupie i wykupie zadziałały w praktyce.

Jako rozwiązanie alternatywne rozważano wprowadzić możliwość zastosowania tzw. prawa pierwszeństwa. Pierwszeństwo nabycia, w przeciwieństwie do prawa pierwokupu (Kodeks cywilny), nie zostało jednak zdefiniowane w żadnym przepisie prawa, choć regulację tego typu przewiduje art. 34 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 1774, z późn. zm.). W obu przypadkach nabycie następuje podobnie, przez złożenie oświadczenia woli. Zasadnicza różnica między opisanym prawem pierwokupu nieruchomości a prawem pierwszeństwa sprowadza się do tego, że prawo pierwszeństwa aktualizuje się przed zbyciem nieruchomości przez jej właściciela, tj. w momencie powzięcia zamiaru jej zbycia – jest to uprawnienie do nabycia nieruchomości, zanim dotychczasowy jej właściciel zawrze umowę sprzedaży z osobą trzecią. Natomiast skorzystanie z prawa pierwokupu wymaga uprzedniego zawarcia przez zobowiązanego z tytułu prawa pierwokupu warunkowej umowy sprzedaży nieruchomości z osobą trzecią. Ponadto uprawniony z prawa pierwszeństwa powinien zostać zawiadomiony już o zamiarze zbycia nieruchomości, podczas gdy uprawniony z tytułu prawa pierwokupu powinien zostać zawiadomiony nie o samym zamiarze zbycia nieruchomości przez jej właściciela, lecz dopiero o treści warunkowej umowy sprzedaży zawartej między właścicielem a osobą trzecią. Skorzystanie z tego środka wiązałoby się jednak z dodatkowymi kosztami dla zbywcy, gdyż musiałby on informować już o zamiarze zbycia, a w przypadku pierwokupu obowiązek zawiadomienia będzie zasadniczo spoczywał na notariuszu. Prawo pierwszeństwa wiązałoby się także z ewentualną możliwością ingerowania w treść umowy, co z kolei pociągałoby za sobą nierzadko długotrwałe negocjacje i przedłużało finalizowanie umowy, co nie byłoby z korzyścią dla zbywcy. Istotą prawa pierwokupu jest natomiast nieingerowanie w treść umowy. Analizowany wariant nie zapewniałby zatem takiej skuteczności jak wariant wybrany i w większy sposób naruszałby zasadę swobody przepływu kapitału.

Przyjęte w projektowanej ustawie rozwiązanie, przyznające Skarbowi Państwa prawo pierwokupu lub tzw. prawo wykupu, może zostać uznane za przykład krajowego przepisu ograniczającego swobodę nabywania niepaństwowych gruntów leśnych. Jak już jednak wcześniej podkreślono, Trybunał Sprawiedliwości UE, w swoim bogatym orzecznictwie, dopuszcza wprowadzanie na poziomie krajowym ograniczeń

w wykonywaniu podstawowych swobód ustanowionych w TFUE, jeżeli służy to osiągnięciu celu leżącego w interesie ogólnym, jest właściwe dla zapewnienia jego realizacji oraz nie wykracza poza zakres konieczny do osiągnięcia tego celu. Powiększanie areалу lasów narodowych oraz realizowanie programu wzrostu lesistości kraju niewątpliwie leży w żywotnym interesie publicznym (w żywotnym interesie Rzeczypospolitej Polskiej jako wspólnoty narodowej), a przewidziane w projekcie środki konieczne do realizacji tego celu są równe dla wszystkich, adekwatne i proporcjonalne.

Niezależnie od powyższego nie może ująć uwadze, że prawo pierwokupu gruntów na rzecz Skarbu Państwa zostało już z dniem 1 stycznia 2012 r., bez zastrzeżeń ze strony UE, wprowadzone w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.) w odniesieniu do parków narodowych.

Uzasadnienie szczegółowe:

1) Art. 37 ust. 1

Zmiana w zakresie art. 37 ma na celu dostosowanie obecnie istniejących regulacji w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach do projektowanych zmian. W zakresie ust. 1 polega na rozszerzeniu katalogu osób, od których Lasy Państwowe mogą nabywać grunty na zasadach rynkowych, np. w drodze umowy sprzedaży. Obok gruntów należących do osób fizycznych i prawnych (tak jak obecnie) przedmiotem nabycia będą mogły być także lasy i grunty należące do jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

2) Art. 37 ust. 2–5

Zmiana polega na rezygnacji z uregulowania w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad nabywania przez kierowników jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych lasów i gruntów, o których mowa w art. 37 ust. 1. Zasady te będą teraz wskazane w ustawie (tak jak w przypadku projektowanych zasad w zakresie prawa pierwokupu) i w sposób analogiczny jak w dotychczasowym rozporządzeniu.

3) Art. 37a

Ust. 1 wskazuje na zakres przedmiotowy gruntów, w stosunku do których Skarb Państwa, reprezentowany przez Lasy Państwowe, będzie mógł wykonywać prawo

pierwokupu, w przypadku ich sprzedaży przez osobę fizyczną lub osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną. Będą to niestanowiące własności Skarbu Państwa grunty:

- a) oznaczone jako las w ewidencji gruntów i budynków lub
- b) przeznaczone do zalesienia określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, lub
- c) będące lasem w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (niezależnie od postanowień ewidencji gruntów i budynków) i objęte uproszczonym planem urządzania lasu lub decyzją starosty wydaną na podstawie inwentaryzacji lasów, o której mowa w art. 19 ust. 3, lub

Ust. 2 i 3. Przepis przyznaje Skarbowi Państwa uprawnienie, nazywane wykupem, do złożenia oświadczenia o nabyciu ww. gruntów za zapłatą równowartości pieniężnej w przypadkach:

- 1) przeniesienia własności gruntu innych niż sprzedaż jak np. zamiana, darowizna, wniesienie mienia do spółki;
- 2) jednostronnej czynności prawnej jak np. zrzeczenie się udziału we własności gruntu leśnego (np. art. 16 ustawy o gospodarce nieruchomościami).

Jeżeli równowartość pieniężna nie wynika z treści umowy, nadleśniczy określa ją przy zastosowaniu sposobów ustalania wartości nieruchomości przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami (analogicznie jak w art. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o kształtowaniu ustroju rolnego).

Ust. 4 zawiera zamknięty katalog przypadków, kiedy prawo pierwokupu oraz uprawnienie, o którym mowa w art. 37a ust. 2, nie będą przysługiwały, tj.:

- a) jeżeli nabywcą jest:
  - małżonek zbywcy,
  - krewni lub powinowaci zbywcy w linii prostej bez ograniczenia stopnia,
  - krewni i powinowaci zbywcy w linii bocznej do trzeciego stopnia,
  - osoba związana ze zbywcą z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,

- osoba pozostająca ze zbywcą faktycznie we wspólnym pożyciu,
- jednostka samorządu terytorialnego,

b) w przypadku spadkobrania,

c) w przypadku zbycia gospodarstwa rolnego, o którym mowa w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o kształtowaniu ustroju rolnego.

Ust. 5 ustanawia zasadę, z której wynika, iż w przypadku zbiegu prawa pierwokupu, pierwszeństwo w jego realizacji przysługuje Lasom Państwowym. W praktyce może to mieć miejsce w przypadku gruntów zaliczonych w ewidencji gruntów i budynków do grupy gruntów rolnych o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokrytych roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym. Grunt taki może być jednocześnie nieruchomością rolną, o której mowa w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o kształtowaniu ustroju rolnego, w stosunku do której prawo pierwokupu przysługiwać będzie Agencji Nieruchomości Rolnych. Jeżeli jednak taka nieruchomość jest pokryta roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym i ma powierzchnię co najmniej 0,10 ha, wówczas pierwszeństwo w realizacji prawa pierwokupu będzie przysługiwać Lasom Państwowym.

Ust. 6. W przypadku gdy grunt, o którym mowa w art. 37a ust. 1, będzie położony na obszarze parku narodowego, wówczas pierwszeństwo w realizacji prawa pierwokupu nie będzie przysługiwało Lasom Państwowym, gdyż byłoby to sprzeczne z wolą ustawodawcy wyrażoną w art. 10 ust 5i ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z tym przepisem, w przypadku gdy prawo pierwokupu nieruchomości położonej na obszarze parku narodowego z mocy przepisów odrębnych przysługuje jednocześnie kilku podmiotom, pierwszeństwo w realizacji prawa pierwokupu przysługuje parkowi narodowemu.

4) Art. 37b

Ust. 1. Jak wynika z art. 158 Kodeksu cywilnego „umowa zobowiązująca do przeniesienia własności nieruchomości powinna być zawarta w formie aktu notarialnego. To samo dotyczy umowy przenoszącej własność, która zostaje zawarta w celu wykonania istniejącego uprzednio zobowiązania do przeniesienia własności nieruchomości; zobowiązanie powinno być w akcie wymienione.”. Z tego względu

właściwym podmiotem do zawiadomienia Skarbu Państwa o treści umowy sprzedaży lub innej umowy przenoszącej własność gruntu leśnego jest notariusz.

Ust. 2. Powyższa zasada nie będzie mieć zastosowania, w przypadkach gdy przeniesienie własności następuje w wyniku jednostronnej czynności prawnej.

Zawiadomienia należy dokonać niezwłocznie.

5) Art. 37c

Przepis określa termin, w którym prawo pierwokupu oraz uprawnienie, o którym mowa w art. 37a ust. 2, może być wykonane. W terminie miesiąca musi się także „zamknąć” cała procedura, o której mowa w art. 37e–37g.

6) Art. 37d

Realizacja prawa pierwokupu oraz uprawnienia, o którym mowa w art. 37a ust. 2, odbywa się po przejściu procedury, o której mowa w art. 37e–37g, przez złożenie oświadczenia w formie akt notarialnego u notariusza. W przypadku gdyby złożenie oświadczenia u tego notariusza było niemożliwe lub napotykało poważne trudności, może być ono złożone u innego notariusza. W przypadku orzeczenia sądu, organu administracji publicznej albo organu egzekucyjnego wydanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym oświadczenie składa się u dowolnego notariusza. Nadleśniczy doręcza oświadczenie odpowiednio sądowi, organowi administracji albo organowi egzekucyjnemu.

7) Art. 37e–37g

Przepisy te ustanawiają procedurę, która biorąc pod uwagę strukturę organizacyjną PGL LP, reguluje kolejne etapy, których efektem będzie zawiadomienie notariusza o wykonaniu prawa pierwokupu lub uprawnienia, o którym mowa w art. 37a ust. 2. W pierwszej kolejności nadleśniczy, właściwy ze względu na miejsce położenia gruntu, czyli najbardziej znający specyficzne warunki lokalne, po uzyskaniu zawiadomienia od notariusza, stwierdza, czy zasadne jest nabywanie takiego gruntu. Jeżeli uzna zasadność nabycia, wówczas kieruje do Dyrektora Generalnego, za pośrednictwem właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji PGL LP, wniosek o wyrażenie zgody na nabycie gruntu. Przed wystąpieniem z wnioskiem nadleśniczy może zlecić określenie wartości tego gruntu przez rzeczoznawcę majątkowego. Wniosek zawiera:

- a) uzasadnienie nabycia gruntu,

- b) opis stanu prawnego gruntu, w tym jego zmian właścicielskich w okresie pięciu lat poprzedzających złożenie wniosku,
- c) oznaczenie gruntu w ewidencji gruntów i budynków,
- d) oznaczenie księgi wieczystej, jeżeli jest prowadzona,
- e) informację o przeznaczeniu gruntu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- f) informację o częściach składowych oraz przynależnościach,
- g) dokumentację zawierającą określenie wartości gruntu przez rzeczoznawcę majątkowego, jeżeli miało miejsce zlecenie określenia wartości takiego gruntu.

Po przeanalizowaniu wniosku Dyrektor Generalny wydaje pisemną zgodę na nabycie gruntu lub odmawia wyrażenia takiej zgody. Aby zapewnić, iż cała procedura zamknie się w terminie miesiąca, bo tyle czasu jest potrzebne na realizację prawa pierwokupu lub uprawnienia, o którym mowa w art. 37a ust. 1, wprowadzono termin dla nadleśniczego, który musi przekazać wniosek przed upływem 10 dni od dnia otrzymania zawiadomienia od notariusza, oraz termin dla Dyrektora Generalnego, który musi wyrazić zgodę w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku. Jeżeli nadleśniczy uzna, że cena określona w umowie sprzedaży lub w umowie, o której mowa w art. 37a ust. 2, rażąco odbiega od jej wartości rynkowej, w szczególności przekracza wartość określoną przez rzeczoznawcę majątkowego, o której mowa w art. 37e ust. 2, może w terminie 14 dni od złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 37d, wystąpić do sądu o ustalenie ceny tego gruntu. O ustalenie ceny gruntu w terminie, o którym mowa w ust. 1, może wystąpić do sądu także podmiot, który dokonał zbycia gruntu, w przypadku, o którym mowa w art. 37a ust. 2 pkt 1 i pkt 2.

8) Art. 37h

Przepis wprowadza sankcję analogiczną do tej przewidzianej w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o kształtowaniu ustroju rolnego. Czynność prawna dokonana niezgodnie z przepisami, w szczególności bez zawiadomienia nadleśniczego właściwego ze względu na miejsce położenia gruntu, jest nieważna.

9) Art. 37i

Przepis wprowadza zasadę, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej informację o wykonaniu przez Lasy Państwowe prawa pierwokupu lub uprawnienia, o którym mowa w art. 37a ust. 2 ustawy. Przepis ten określa także zakres informacji ogłaszanej w Biuletynie Informacji Publicznej.

10) Art. 37j

Gruntami nabytymi na rzecz Skarbu Państwa w wykonaniu prawa pierwokupu lub uprawnienia, o którym mowa w art. 37a ust. 2, zarządzać będą, z mocy ustawy, Lasy Państwowe.

11) Art. 37k

W sprawach nieuregulowanych w ustawie, dotyczących wykonywania prawa pierwokupu, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego wprost dotyczące prawa pierwokupu. Natomiast w sprawach dotyczących wykonywania uprawnienia, o którym mowa w art. 37a ust. 2, stosuje się te przepisy odpowiednio.

12) Art. 58

Ust. 2 przewiduje rozszerzenie katalogu wydatków środków funduszu leśnego o możliwość ich przeznaczania na nabywanie przez Skarb Państwa gruntów na zasadzie prawa pierwokupu i prawa wykupu, czyli realizację zasadniczego celu przedmiotowej ustawy (dodanie pkt 8).

Ust. 3 został zmieniony redakcyjnie, tzn. w celu zwiększenia jego przejrzystości poszczególne cele, na które mogą być przeznaczane środki, ujęto w punktach.

Powiększanie areалу lasów narodowych oraz realizowanie programu wzrostu lesistości kraju leży w żywotnym interesie publicznym (w żywotnym interesie Rzeczypospolitej Polskiej jako wspólnoty narodowej). Obowiązkiem administracji rządowej jest przeznaczanie środków budżetowych m.in. na zakup przez Lasy Państwowe niepaństwowych gruntów leśnych oraz realizowanie przez ten podmiot Krajowego Programu Wzrostu Lesistości Kraju. Obowiązek ten nie jest od wielu lat realizowany. Proponowane rozwiązanie legislacyjne kreuje skuteczny „instrument” finansowy, dzięki któremu Lasy Państwowe będą mogły należycie wyręczać administrację publiczną w zakresie kształtowania pożądanego stanu posiadania

w odniesieniu do ilości lasów narodowych, a także w zakresie kształtowania pożądaney, ze względu na bezpieczeństwo ekologiczne RP, lesistości kraju.

Projekt ustawy nie zawiera norm technicznych, a także przepisów technicznych podlegających procedurze notyfikacji wymaganej zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z przepisami art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbgingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o lasach</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Andrzej Konieczny Podsekretarz Stanu w MŚ, Pełnomocnik Ministra ds. Puszczy Białowieskiej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Agnieszka Chilmon Dyrektor Departamentu Prawnego Tel. 22 57 92 486</p>	<p>Data sporządzenia 10.03.2016 r.</p> <p>Źródło inne</p> <p>Nr w wykazie prac UD40</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Na mocy ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju lasy państwowe zaliczone zostały do zasobów naturalnych o strategicznym charakterze. Zgodnie z art. 3 tej ustawy gospodarowanie strategicznymi zasobami naturalnymi powinno być prowadzone zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju w interesie dobra ogólnego. Art. 4 tej ustawy daje podstawę do stwierdzenia, iż na PGL Lasy Państwowe ciąży obowiązek utrzymywania w aktualnym stanie, powiększania areálu oraz doskonalenia funkcjonowania lasów państwowych. W Polsce dominuje pogląd, iż przeważająca część zasobów leśnych kraju powinna w istocie stanowić własność nas wszystkich. Z dniem 1 maja 2016 r. minie okres przejściowy, charakteryzujący się ograniczoną możliwością nabywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej gruntów rolnych i leśnych przez cudzoziemców. Według opinii większości ekspertów może to wyzwolić zjawiska, skutkujące zahamowaniem w Polsce procesu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych, nadmierną koncentracją nieruchomości rolnych oraz prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych przez osoby o nieodpowiednich kwalifikacjach. W odpowiedzi na to, do obiegu prawnego została wprowadzona ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o kształtowaniu ustroju rolnego, która jednak nie odnosi się do gruntów leśnych. Jest przy tym wielce prawdopodobne, że po upływie wyżej wymienionego okresu przejściowego, z którym wiązać się będzie niechybnie istotny wzrost popytu ze strony osób fizycznych i podmiotów prawa prywatnego na nieruchomości gruntowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym na niepaństwowe grunty leśne, których jest w Polsce blisko 2 mln ha powstanie trudność w wywiązaniu się przez Lasy Państwowe ze wskazanego na wstępie obowiązku w zakresie powiększania areálu lasów narodowych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Istnieje zagrożenie, że po upływie z dniem 1 maja 2016 r. okresu przejściowego, w którym ograniczona była możliwość nabywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej gruntów leśnych przez cudzoziemców, nastąpi wzrost popytu na niepaństwowe grunty leśne, co spowoduje zwiększenie obrotu tymi gruntami. Prawo pierwokupu, przysługujące Skarbowi Państwa umożliwi powiększenie areálu zasobów naturalnych o strategicznym charakterze, jakimi są lasy państwowe. Nadrzędnym celem polityki leśnej jest zapewnienie trwałości lasów wraz z ich wielofunkcyjnością (lasy pełnią funkcje ochronne, produkcyjne i społeczne) co ma istotne znaczenie także dla bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Osiągnięcie tego celu możliwe jest przez zwiększanie strategicznych zasobów leśnych kraju, jakimi są lasy państwowe.

Zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości (KPZL), realizowanym od 1995 roku, zwiększenie zasobów leśnych ma następować w szczególności przez zwiększenie lesistości kraju do 30% w 2020 r. i 33% w 2050 r. Taka ilość lasów w Polsce gwarantuje osiągnięcie celów generalnych, związanych z leśnym zagospodarowaniem przestrzennym kraju. Do celów tych należy zaliczyć: (1) kształtowanie z użyciem lasów narodowych, traktowanych jako narzędzie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, bezpieczeństwa ekologicznego kraju, (2) trwałe, coraz pełniejsze zaopatrywanie, na warunkach rynkowych, gospodarstw domowych oraz różnych gałęzi gospodarki narodowej w surowiec drzewny, jednak w połączeniu z szerokim wachlarzem innych, nieodpłatnych świadczeń materialnych i niematerialnych, oferowanych i udostępnianych bardzo różnym i licznym grupom beneficjentów (np. stwarzanie warunków do wypoczynku czy nieodpłatnego zbierania płodów runa leśnego), (3) wykorzystywanie lasów państwowych do wspomagania władzy publicznej, np. w zakresie kształtowania bezpieczeństwa terytorialnego kraju przez utrzymywanie w należyтым stanie gruntów leśnych stanowiących dobro publiczne, zajmujących istotną część powierzchni terytorium kraju.

KPZL mimo, że został zaakceptowany przez Radę Ministrów w 1995 r. nie stał się programem rządowym, gdyż nie zostały zagwarantowane środki na jego realizację w perspektywie wieloletniej. Zalesienia finansowane były więc z różnych źródeł zewnętrznych. Wysoki poziom powierzchni zalesień miał miejsce w latach 1995–2003 (w 2003 r. ponad 25 tys. ha), w latach 2004–2008 nastąpił znaczny ich spadek, następnie w latach 2009–2011 roczne powierzchnie zalesień ustabilizowały się na poziomie 5–6 tys. ha, w 2012 r. osiągnęły 4,9 tys. ha, w 2013 r. 4,1 tys. ha, a w 2014 r. do 3,7 tys. ha. Przytoczone dane odnoszą się do zalesień na gruntach państwowych i prywatnych.

Od 2005 r. Agencja Nieruchomości Rolnych (zwana dalej ANR) znacząco ograniczyła przekazywanie do PGL LP gruntów do zalesień. Wraz z ograniczeniami wynikającymi z wyznaczenia obszarów sieci Natura 2000 spowodowało to

duży spadek powierzchni zalesień gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa. Od początku działania do końca 2014 r. ANR przekazała Lasom Państwowym 131,8 tys. ha gruntów rolnych w celu zalesienia.

Łącznie w latach 1995–2014 zalesiono 270,2 tys. ha gruntów. Na koniec 2014 r. powierzchnia lasów w Polsce wg GUS wynosiła 9,2 mln ha, co odpowiada lesistości 29,4%. Mając na uwadze osiągnięcie celu 30% lesistości w 2020 r., powierzchnia leśna kraju musiałaby wzrosnąć w latach 2015–2020 o ok. 190 tys. ha.

Należy podkreślić, że nabywanie gruntów leśnych (rozumianych szeroko, katalog zamknięty tych gruntów określa projektowany art. 37a ust. 1) stanowi jedyną drogę, na której może dojść do pożądanego powiększania areалу lasów państwowych. Projektowana ustawa stwarza instrumenty prawne do nabywania przez Skarb Państwa, reprezentowany przez PGL LP wskazanych gruntów na zasadzie prawa pierwokupu oraz tzw. prawa wykupu, co zabezpieczy te grunty przed ich możliwym wylesieniem. Spodziewanym efektem będzie powiększenie powierzchni lasów stanowiących własność Skarbu Państwa oraz poprawa stanu i kondycji lasów wykupowanych przez objęcie ich standardami zagospodarowania i ochrony obowiązującymi w PGL LP.

Projektowana ustawa wprowadza instrumenty prawne do nabywania przez Skarb Państwa, reprezentowany przez PGL LP, gruntów leśnych. W przypadku sprzedaży gruntów leśnych przez osobę fizyczną lub prawną lub przez jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, Skarbowi Państwa, reprezentowanemu przez PGL LP, przysługiwać będzie z mocy ustawy prawo pierwokupu tych gruntów. Jeżeli przeniesienie własności wskazanych gruntów, następować będzie w wyniku zawarcia umowy innej niż umowa sprzedaży, Lasy Państwowe reprezentujące Skarb Państwa mogą złożyć oświadczenie o nabyciu tego gruntu (tzw. prawo wykupu). Analogiczne rozwiązania przewiduje ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego w odniesieniu do gruntów rolnych.

Każda osoba fizyczna, będąca obywatelem dowolnego państwa członkowskiego, także każdy podmiot niebędący osobą fizyczną, mający siedzibę w dowolnym państwie członkowskim, będzie mógł przystąpić do procedowania nabycia gruntu leśnego, bez żadnych ograniczeń co do ceny. Każda osoba fizyczna, będąca obywatelem dowolnego państwa członkowskiego, także każdy podmiot niebędący osobą fizyczną, mający siedzibę w dowolnym państwie członkowskim, będzie musiał w równym stopniu liczyć się z tym, że nie nabędzie niepaństwowego gruntu leśnego, jeżeli Skarb Państwa skorzysta z prawa pierwokupu nabycia tego gruntu.

Jednocześnie należy podkreślić, że nie ma możliwości realizowania zasadniczego celu ustawy czyli powiększania areálu lasów państwowych bez zastosowania prawa pierwokupu i prawa wykupu. W obecnym systemie prawa nie ma możliwości przymuszenia podmiotów, które będą chciały np. sprzedać grunt do jego zbycia na rzecz Skarbu Państwa. Prawo pierwokupu i tzw. prawo wykupu, o analogicznej konstrukcji, jednakże dotyczące przypadków innych niż sprzedaż, wydają się jedynymi instrumentami w systemie prawa, które zapewnią skuteczność realizacji celu głównego. Zastosowane środki nie nakładają nadmiernych ciężarów ponad to co niezbędne do tego, aby przepisy o pierwokupie i wykupie zadziałały w praktyce.

Jako rozwiązanie alternatywne rozważano wprowadzić możliwość zastosowania tzw. prawa pierwszeństwa. Pierwszeństwo nabycia, w przeciwieństwie do prawa pierwokupu (Kodeks cywilny), nie zostało jednak zdefiniowane w żadnym przepisie prawa, choć regulację tego typu przewiduje art. 34 ustawy o gospodarce nieruchomościami. W obu przypadkach nabycie następuje podobnie, przez złożenie oświadczenia woli. Zasadnicza różnica między opisanym prawem pierwokupu nieruchomości a prawem pierwszeństwa sprowadza się do tego, że prawo pierwszeństwa aktualizuje się przed zbyciem nieruchomości przez jej właściciela, tj. w momencie powzięcia zamiaru jej zbycia – jest to uprawnienie do nabycia nieruchomości zanim dotychczasowy jej właściciel zawrze umowę sprzedaży z osobą trzecią.

Natomiast skorzystanie z prawa pierwokupu wymaga uprzedniego zawarcia przez zobowiązanego z tytułu prawa pierwokupu warunkowej umowy sprzedaży nieruchomości z osobą trzecią. Ponadto, uprawniony z prawa pierwszeństwa powinien zostać zawiadomiony już o zamiarze zbycia nieruchomości, podczas gdy uprawniony z tytułu prawa pierwokupu powinien zostać zawiadomiony nie o samym zamiarze zbycia nieruchomości przez jej właściciela, lecz dopiero o treści warunkowej umowy sprzedaży zawartej między właścicielem a osobą trzecią. Skorzystanie z tego środka wiązałoby się jednak z dodatkowymi kosztami dla zbywcy, gdyż musiałby informować już o zamiarze zbycia, a w przypadku pierwokupu obowiązek zawiadomienia będzie zasadniczo spoczywał na notariuszu. Prawo pierwszeństwa wiązałoby się także z ewentualną możliwością ingerowania w treść umowy, co z kolei pociągałoby za sobą nierzadko długotrwałe negocjacje i przedłużało finalizowanie umowy, co nie byłoby z korzyścią dla zbywcy. Istotą prawa pierwokupu jest natomiast nieingerowanie w treść umowy. Analizowany wariant nie zapewniałby zatem takiej skuteczności jak wariant wybrany i w większy sposób naruszałby zasadę swobody przepływu kapitału.

Przyjęte w projektowanej ustawie rozwiązanie, przyznające Skarbowi Państwa prawo pierwokupu lub tzw. prawo wykupu, może zostać uznane za przykład krajowego przepisu ograniczającego swobodę nabywania niepaństwowych gruntów leśnych. Jak już jednak wcześniej podkreślono Trybunał Sprawiedliwości UE, w swoim bogatym orzecznictwie, dopuszcza wprowadzanie na poziomie krajowym ograniczeń w wykonywaniu podstawowych swobód ustanowionych w TFUE, jeżeli służy to osiągnięciu celu leżącego w interesie ogólnym, jest właściwe dla zapewnienia jego realizacji oraz nie wykracza poza zakres konieczny do osiągnięcia tego celu. Powiększanie areálu lasów państwowych oraz realizowanie programu wzrostu lesistości kraju niewątpliwie leży w żywotnym interesie publicznym (w żywotnym interesie Rzeczypospolitej Polskiej jako wspólnoty narodowej), a przewidziane w projekcie środki konieczne do realizacji tego celu są równe dla wszystkich, adekwatne i proporcjonalne. Niezależnie od powyższego nie może ująć uwadze, że prawo pierwokupu gruntów na rzecz Skarbu Państwa zostało już z dniem 1 stycznia 2012 r., bez zastrzeżeń

ze strony UE, wprowadzone w ustawie o ochronie przyrody w odniesieniu do parków narodowych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Wg dostępnej wiedzy problem taki nie był przedmiotem rozwiązań w innych krajach członkowskich OECD/UE. Proponowane rozwiązanie jest oryginalne.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
właściciele szeroko rozumianych gruntów leśnych, tj. osoby fizyczne i prawne, w tym spółki prawa handlowego, oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną			Konieczność realizacji przepisów związanych z prawem pierwokupu gruntów leśnych przez Skarb Państwa
osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną zainteresowane nabyciem gruntów leśnych			Konieczność realizacji przepisów związanych z prawem pierwokupu gruntów leśnych przez Skarb Państwa
notariusze	3318	Ministerstwo Sprawiedliwości	Konieczność realizacji przepisów związanych z prawem pierwokupu gruntów leśnych przez Skarb Państwa
sądy, organy administracji lub organy egzekucyjne wydające orzeczenia na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym (egzekucja z nieruchomości)			Konieczność realizacji przepisów związanych z prawem pierwokupu gruntów leśnych przez Skarb Państwa
PGL LP, nadleśniczowie	340	PGL LP	Konieczność realizacji przepisów związanych z prawem pierwokupu gruntów leśnych przez Skarb Państwa

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt został przesłany do:

Związku Gmin Wiejskich RP,
Związku powiatów polskich,
Związku miast polskich,
Krajowej Rady Notarialnej,
Krajowej Rady Sądownictwa,
Krajowej Rady Komorniczej,
Wojewodów,
Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe,
Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania zgłoszono ogółem ponad 20 uwag. Najistotniejsze dotyczyły zakresu art. 37a ust. 2, który wskazuje jakich gruntów dotyczyć ma prawo pierwokupu i prawo wykupu oraz pkt 4, który zdecydowano się usunąć z projektu. Pozostałe uwagi zostały rozważone, część z nich uwzględniono. Stosowne uzasadnienie do uwag nieuwzględnionych zawarto w tabeli uwag z konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0	
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
Niemierzalne									

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przedmiotowa regulacja wpłynie pozytywnie na działalność PGL LP, gdyż umożliwi powiększanie obszarów leśnych w zarządzie LP oraz przyczyni się do właściwego kształtowania granicy rolno-leśnej. Prawo pierwokupu i prawo wykupu będzie mogło zostać zrealizowane w terminie miesiąca od dnia otrzymania zawiadomienia przez nadleśniczego. Po upływie tego terminu nabywcy gruntów uzyskają pewność, że PGL LP nie skorzysta z przysługujących uprawnień.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☒ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
--	--

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
--	---

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Nie dotyczy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ inne: wpływ na obciążenie administracyjne PGL LP, osób i podmiotów sprzedających grunty leśne oraz notariuszy, a także wpływ na budżet PGL LP	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
---	--	---

Omówienie wpływu	<p>Projektowana regulacja wpłynie pozytywnie na środowisko naturalne, przez zapewnienie trwałości lasów, ciągłości pełnienia wszystkich funkcji, trwałości zachowania ich bogactwa biologicznego, co ma istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Zwiększenie powierzchni lasów Skarbu Państwa umożliwi sprawne nimi zarządzanie, zagospodarowanie i ochronę przez PGL LP, co będzie miało pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze oraz umożliwi realizację, i wzmocni pełnienie wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych, i społecznych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i międzynarodowym.</p> <p>Projektowana regulacja nakłada nowe obowiązki na nadleśniczych oraz Dyrektora Generalnego PGL LP związane z wykonywaniem prawa pierwokupu i wykupu. Po uzyskaniu od notariusza (w przypadku umów sprzedaży), ewentualnie od nabywcy, sądu, organu administracji albo organu egzekucyjnego (w pozostałych przypadkach, w szczególności w przypadku pozostałych umów na podstawie których następuje zbycie, jak np. darowizna oraz egzekucyjnej sprzedaży nieruchomości) zawiadomienia o treści umowy nadleśniczy, jeżeli stwierdzi zasadność nabycia takiego gruntu jest obowiązany wystąpić z wnioskiem o zgodę do Dyrektora Generalnego PGL LP. Większość danych potrzebnych do wniosku będzie wynikać z aktu notarialnego, część z nich (np. informację o przeznaczeniu gruntu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego) będzie musiał uzyskać u odpowiednich organów. Ponadto na Dyrektora Generalnym PGL LP spoczywa obowiązek wyrażenia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, pisemnej zgody na nabycie gruntu na rzecz Skarbu Państwa lub odmówienia wyrażenia takiej zgody. Zgoda jest podstawą do złożenia przez nadleśniczego odpowiedniego oświadczenia u notariusza. Wskazane obowiązki będą odbywać się w ramach dotychczasowych zadań wynikających obecnie z art. 37 ustawy o lasach przewidującego analogiczną procedurę (rozporządzenie wykonawcze do art. 37 ust. 2) przy nabywaniu gruntów na rzecz Skarbu Państwa, tyle że nie na zasadzie prawa pierwokupu i prawa wykupu.</p> <p>Na osoby i podmioty sprzedające grunty rolne nie nakłada się dodatkowych obowiązków, gdyż co do zasady obowiązany do przekazania informacji będzie notariusz. Jedynie w przypadku jednostronnej czynności prawnej, jak np. zrzeczenie się udziału we własności gruntu leśnego (np. art. 16 ustawy o gospodarce nieruchomościami), lub orzeczenia sądu, organu administracji publicznej albo organu egzekucyjnego wydanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym obowiązek zawiadomienia będzie spoczywał odpowiednio na nabywcy, sądzie, organie administracji publicznej albo organie egzekucyjnym.</p> <p>Zasadniczy obowiązek zawiadamiania nadleśniczych, właściwych na miejsce położenia gruntu, spoczywać będzie na notariuszach. Podkreślić należy, iż w 2011 roku liczba aktów notarialnych dotyczących sprzedaży nieruchomości innych niż rolne wyniosła 294 tysiące (<i>23 lata Polskiego</i></p>
------------------	--

rynku nieruchomości, Monitoring za lata 1990–2012, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2013, str. 80, http://irm.krakow.pl/pl/do_pobrania.html wejście z dnia 6 stycznia 2016 r.). Biorąc pod uwagę liczbę notariuszy w Polsce w 2011 roku (na dzień 1.01.2011 r., zarejestrowanych było w Polsce 2187 kancelarii notarialnych (*23 lata Polskiego rynku nieruchomości, Monitoring za lata 1990–2012, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2013, str. 77, http://irm.krakow.pl/pl/do_pobrania.html wejście z dnia 6 stycznia 2016 r.*) można w przybliżeniu przyjąć, iż w jednej kancelarii rocznie sporządzano średnio 134 akty notarialne dotyczące nieruchomości innych niż rolne, co miesięcznie dla jednego notariusza oznacza około 11 aktów notarialnych miesięcznie. Oczywiście należy przyjąć, iż grunty leśne stanowią tylko część z tej liczby.

Odnosnie do szacunków dotyczących skutków finansowych dla budżetu PGL LP z wykonywania prawa pierwokupu należy zauważyć, że średnia cena za 1 ha wszystkich rodzajów użytków rolnych, wyliczona na podstawie publikowanych przez GUS w IV kwartale każdego roku cen, w latach 2010–2015, wynosiła 27 266 zł. Dla rodzajów użytków rolnych klas V i VI cena ta wynosiła odpowiednio 21 114 zł za 1 ha. Średnia powierzchnia zalesień w PGL LP w okresie 2010–2015 kształtowała się na poziomie ok. 500 ha rocznie. Przyjmując, że w najbliższych latach powierzchnia zalesień w PGL LP znacząco się nie zmieni, oraz że do zalesienia będą przeznaczane grunty marginalne, nieprzydatne rolniczo, klas: V, VI oraz VIz, obciążenie funduszu leśnego PGL LP z tytułu wykonywania prawa pierwokupu wyniesie 10 mln zł rocznie.

Należy zaznaczyć, że na obecnym etapie nie jest możliwe oszacowanie ewentualnego wzrostu rynkowych cen gruntów leśnych.

Nie przewiduje się wystąpienia nadmiernych kosztów związanych z określaniem wartości gruntów przez rzeczoznawców majątkowych, ponieważ będzie to zadanie fakultatywne.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Na bieżąco, po wejściu w życie ustawy.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Na bieżąco, po wejściu w życie ustawy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

TABELA UWAG Z KONSULTACJI I OPINIOWANIA

dot. projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach

Lp.	Dotyczy	Uwagę zgłosił	Treść uwagi	Stanowisko MŚ	Uzasadnienie
1.	Art. 37 ust. 5	Związek Powiatów Polskich	Nie znajduje uzasadnienia wprowadzenie pierwszeństwa prawa pierwokupu dla Lasów Państwowych, jeżeli prawo to przysługuje kilku podmiotom. Taka regulacja będzie ingerowała m.in. w prawo pierwokupu gminy wynikającego z art. 109 ustawy o gospodarce nieruchomościami.	Uwaga nieuwzględniona	Racjonalny ustawodawca ma obowiązek wskazania co się dzieje w przypadku zbiegu prawa pierwokupu przysługującego kilku podmiotom i wynikającego z różnych podstaw prawnych. To z ustawy powinno wynikać, co się dzieje w takim przypadku. W przypadku braku takiej regulacji powstaną wątpliwości interpretacyjne, które prawo pierwokupu będzie zrealizowane w przypadku gdy notariusz otrzyma np. dwa oświadczenia od różnych podmiotów o realizacji prawa pierwokupu.
2.	Art. 37 ust. 5	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego (Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie za pośrednictwem	Wątpliwości budzi zapis stanowiący, że grunty mogą być nabywane za cenę nie wyższą od wartości określonej przez rzeczoznawcę majątkowego. Uzasadnienie: Ingerowanie przez Skarb Państwa w cenę ustaloną przez właściciela gruntu, może naruszać prawo do swobodnego dysponowania własnością.	Uwaga nieuwzględniona	Możliwość kwestionowania ceny nabycia lasów lub gruntów przeznaczonych do zalesienia będzie miała miejsce wyłącznie wtedy, gdy będzie ona rażąco odbiegała od ceny rynkowej, a ewentualnego jej zmniejszenia będzie dokonywał sąd stosując mechanizmy przewidziane przez ustawę o gospodarce nieruchomościami. Wprowadzone ograniczenia mają możliwie niewielki zakres i nie naruszają istoty prawa własności, a ewentualne

		<p>Biura Związku Województw RP)</p>			<p>przedłużenie czasu sprzedaży gruntów będzie związane wyłącznie z oczekiwaniem przez jeden miesiąc na wykonanie przez nadleśniczego prawa pierwokupu lub prawa wykupu.</p> <p>Brak takiego uregulowania mógłby powodować w umowach przedwstępnych przenoszących własność sztuczne zawyżanie cen nieruchomości w celu wyeliminowania uprawnionych do pierwokupu.</p> <p>Należy także podkreślić, że ustawa wprowadza jedynie uprawnienie, a nie obowiązek do nabywania przez Skarb Państwa określonych nieruchomości, z którego może on skorzystać pod pewnymi warunkami (będzie to uzasadnione potrzebami gospodarki leśnej, nie narusza interesu Skarbu Państwa, może się odbyć za zgodą Dyrektora Generalnego). Możliwość takiego nabycia dotyczyć będzie zatem szczególnie uzasadnionych przypadków.</p>
--	--	-------------------------------------	--	--	---

3.	Art. 37 ust. 5 oraz art. 37g ust. 1	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego (Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego za pośrednictwem Biura Związku Województw RP)	Projekt ogranicza wolnorynkowe ceny gruntu, a tym samym ogranicza prawa do czerpania maksymalnego zysku ze sprzedaży swojej własności. Uzasadnienie: Realna cena gruntu może być znacznie wyższa od przeciętnej ceny oszacowanej przez rzeczoznawcę, gdyż rzeczywista cena zależy od subiektywnej wartości jaką jej nadaje kupujący (grunt może kosztować tyle ile chce zapłacić kupujący żeby wejść w jego posiadanie, np. może przypisać jej wysoką wartość sentymentalną).	Uwaga nieuwzględniona	<p>Możliwość kwestionowania ceny nabycia lasów lub gruntów przeznaczonych do zalesienia będzie miała miejsce wyłącznie wtedy, gdy będzie ona rażąco odbiegała od ceny rynkowej, a ewentualnego jej zmniejszenia będzie dokonywał sąd stosując mechanizmy przewidziane przez ustawę o gospodarce nieruchomościami. Wprowadzone ograniczenia mają możliwie niewielki zakres i nie naruszają istoty prawa własności, a ewentualne przedłużenie czasu sprzedaży gruntów będzie związane wyłącznie z oczekiwaniem przez jeden miesiąc na wykonanie przez nadleśniczego prawa pierwokupu lub prawa wykupu.</p> <p>Brak takiego uregulowania mógłby powodować w umowach przedwstępnych przenoszących własność sztuczne zawyżanie cen nieruchomości w celu wyeliminowania uprawnionych do pierwokupu.</p> <p>Należy także podkreślić, że ustawa wprowadza jedynie uprawnienie, a nie obowiązek do nabywania przez Skarb Państwa określonych nieruchomości, z którego może on skorzystać pod pewnymi warunkami (będzie to uzasadnione potrzebami gospodarki leśnej, nie narusza interesu Skarbu Państwa, może się odbyć za zgodą Dyrektora Generalnego). Możliwość takiego nabycia dotyczyć będzie zatem szczególnie uzasadnionych</p>
----	--	---	---	--------------------------	---

					przypadków.
4.	Art. 37a ust. 1 pkt 4	Krajowa Rada Notarialna	Zdaniem Krajowej Rady Notarialnej jest to przepis po pierwsze zbędny, a po drugie trudny do zastosowania w praktyce. Zbędny dlatego, że w części pokrywa się z legalną definicją lasu zawartą w art. 3 ustawy o lasach, która to definicja z kolei stanowi podstawę dla określenia gruntu, jako lasu w ewidencji gruntów i budynków (patrz załącznik nr 6 pkt 10 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 roku (Dz. U.2015.542), który stanowi: „Ls – Lasy. Do lasów zalicza się grunty określone jako „las” w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2014 r. poz. 1153 oraz z 2015 r. poz. 349). Jeżeli więc	Uwaga uwzględniona	Usunięto pkt 4

			<p>określony grunt pokrywa roślinność leśna, drzewa, krzewy lub runo leśne to taki grunt winien być w ewidencji gruntów określony jako las, a nie grunt rolny. Z kolei art. 37a ust 1 pkt 1 stanowi, że pierwokupowi podlegają grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako las. Tak więc zakres przedmiotowy regulacji przewidziany w pkt 4 pokrywa się z brzmieniem pkt 1.</p> <p>Omawiany przepis będzie również nastroczać bardzo poważnych problemów praktycznych. Należałoby się bowiem zastanowić kto i w oparciu o jakie dokumenty, czy też inne dowody ustali, że dany grunt pokryty jest roślinnością leśną, drzewami, krzewami bądź runem leśnym skoro powołany do tego rejestr, jakim jest ewidencja gruntów i budynków nie jest w stanie tego stwierdzić i nie zawiera tych danych.</p>		
5.	Art. 37a ust. 1 pkt 4 i 3, art. 37b, art. 37c	Krajowa Rada Komornicza	Treść wskazanych powyżej przepisów jest niezrozumiała i w praktyce wywoływać będzie szereg wątpliwości interpretacyjnych. Ponadto proponowane rozwiązania prawne pozostają w sprzeczności z przepisami kodeksu postępowania cywilnego, jak również z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619).	Uwaga uwzględniona	Usunięto pkt 4 z projektu i pozostałe przepisy odpowiednio przeredagowano

			<p>W pierwszej kolejności należy wskazać, iż użyte w projekcie ustawy określenie odnoszące się do „organu egzekucyjnego” nie jest jednoznaczne, tj. brak podstaw do jednoznacznego określenia, czy chodzi o sądowy organ egzekucyjny, administracyjny organ egzekucyjny, czy też o oba te organy egzekucyjne. Wskazać przy tym należy, że w art. 6 ustawy o lasach (tzw. słowniczek) brak jest definicji użytego w projekcie określenia. Użyte w dalszej części projektowanego art. 37a ust. 2 pkt. 3 przepisu sformułowanie o <i>orzeczeniu organu egzekucyjnego</i> <i>wydanym na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym</i>, zdaje się wskazywać na odniesienie tego przepisu wy łącznie do postępowania administracyjnego, albowiem sądowy organ egzekucyjny nie wydaje orzeczeń na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym, lecz w oparciu o przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Ponadto, w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, organ egzekucyjny nie wydaje orzeczenia, w oparciu o które nastąpić mogłaby sprzedaż określonej nieruchomości. Sprzed ż dokonywana jest oparciu o tytuł wykonawczy, po przeprowadzeniu szeregu czynności egzekucyjnych (zajęcia nieruchomości,</p>		
--	--	--	--	--	--

		<p>opisu i oszacowania, obwieszczenia o licytacji, licytacji, przybicia i przysądzenia własności). Analogicznie przebieg postępowania egzekucyjnego z nieruchomości przedstawia się w postępowaniu administracyjnym.</p> <p>Tym samym, jeżeli wolą ustawodawcy jest wprowadzenie do systemu prawnego swoistego prawa pierwokupu określonej nieruchomości, konieczne jest jednoznaczne określenie, czy owo uprawnienie tyczyć się ma sądowego postępowania egzekucyjnego, administracyjnego postępowania egzekucyjnego, czy też obu postępowań. Każdorazowo, wprowadzając określone uprawnienie konieczna jest zmiana przepisów regulujących dane postępowanie, tj. przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub (i) kodeksu postępowania cywilnego. Wprowadzenie ogólnikowego zapisu, iż organ egzekucyjny dokonuje zawiadomień (art. 37b ust. 2) oraz że uprawnienie, o którym mowa w art. 37a ust. 2 może być wykonane w terminie miesiąca od dnia otrzymania przez nadleśniczego zawiadomienia o treści umowy (art. 37c) pozostaje w sprzeczności z przepisami wskazanych</p>	
--	--	--	--

		<p>ustaw oraz nie określa dalszego trybu postępowania w odniesieniu do zajętej nieruchomości. Wprowadzenie zapisu o możliwości nabycia gruntu leśnego „za zapłatą równowartości pieniężnej”, jest całkowicie niezrozumiałe, zaś regulacja zawarta w art. 37a ust. 3 ustawy stanowiąca, że „jeżeli równowartość pieniężna, o której mowa w ust. 2, nie wynika z treści czynności prawnej, orzeczenia sądu, organu administracji publicznej albo organu egzekucyjnego wydanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym, nadleśniczy określa ją przy zastosowaniu sposobów ustalania wartości nieruchomości przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami” pozostaje w sprzeczności z zasadami szacowania nieruchomości w toku egzekucji i narusza przepisy o publicznym charakterze sprzedaży nieruchomości w toku egzekucji.</p> <p>Reasumując wskazać należy, że przedstawiony projekt budzi poważne wątpliwości, zarówno o charakterze stylistycznym, w zakresie użytej terminologii nie dostosowanej do innych aktów prawnych, jak również pozostaje w sprzeczności z innymi obowiązującymi aktami prawnymi, bez nowelizacji</p>		
--	--	---	--	--

			których nie jest możliwe wprowadzenie proponowanych rozwiązań.		
6.	Art. 37a ust. 3	Związek Powiatów Polskich	Przepis nie przewiduje żadnej procedury kwestionowania przez nabywcę nieruchomości wartości nieruchomości ustalonej przez nadleśniczego w oparciu o operat szacunkowy rzeczoznawcy majątkowego w celu wykonania prawa wykupu. Na marginesie – sięganie każdorazowo po opinię rzeczoznawcy bez próby ugodowego uzgodnienia wartości nieruchomości z jej nabywcą wydaje się rozwiązaniem niepraktycznym.	Uwaga częściowo uwzględniona, częściowo niezrozumiała. Dodano w art. 37a ust. 2: „Jeżeli podmiot, który dokonał zbycia gruntu w przypadku, o którym mowa w ust. 2 nie zgadza się z równowartością pieniężną ustaloną przez Lasy Państwowe reprezentowane przez nadleśniczego w oparciu o wartość nieruchomości określoną zgodnie z przepisami o gospodarce nieruchomościami może w terminie 14 dni od złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 37d, wystąpić do sądu o jej ustalenie.”	Nie znajduje uzasadnienia możliwość kwestionowania przez nabywcę wartości nieruchomości ustalonej przez nadleśniczego w przypadku wskazanym w art. 37 a ust. 3. Chodzi bowiem o sytuacje takie jak np. przeniesienie własności gruntu poprzez umowę darowizny, gdzie nie będzie określona wartość tego gruntu. Aby móc skorzystać z tzw. prawa wykupu, nadleśniczy musi ustalić wartość takiego gruntu. Nie ma w takim przypadku, możliwości negocjowania z nabywcą nieruchomości, który przecież zawarł już umowę ze zbywcą. Podkreślić należy, iż umowa przenosząca własność na nabywcę jest umową bezwarunkową i po uzyskaniu od notariusza zawiadomienia o jej zawarciu nadleśniczy. Jeśli LP nie skorzystają z prawa nabycia, o którym mowa w art., 37a ust. 2 podstawę wpisu nabywcy do księgi wieczystej stanowi, oprócz umowy przeniesienia własności, także dowód doręczenia LP zawiadomienia o umowie oraz oświadczenie, że LP nie skorzysta z prawa nabycia albo upływ miesięcznego terminu do złożenia oświadczenia w tym przedmiocie (por. postanowienie Sądu

					Najwyższego z dnia 10 listopada 2005 r., V CK 249/05). W celu jednak uwzględnienia interesu zbywcy dodano w art. 37a ust. 2.
7.	Art. 37a ust. 4	Związek Powiatów Polskich	W naszej ocenie katalog przypadków, powinien mieć zastosowanie również do przypadków, w których nabywcą będzie jednostka samorządu terytorialnego.	Uwaga uwzględniona. Dodano w art. 37a w ust. 4 - lit. f.	W art. 37a ust. 1 rozszerzono katalog podmiotów, do których nie będą miały zastosowania prawo pierwokupu i prawo wykupu, poprzez dodanie w lit. f „jednostek samorządu terytorialnego”.

8.	Art. 37a ust. 4 pkt 1 lit. e	Krajowa Rada Notarialna	Poważne trudności praktyczne może sprawić również stosowanie art. 37a ust. 4 pkt 1 lit. e, który do kręgu osób w stosunku do których nie stosuje się prawa pierwokupu, zalicza się „osobę prowadzącą gospodarstwo domowe wspólnie ze zbywcą”. Powstaje pytanie jakimi dokumentami możliwe jest potwierdzenie <i>prowadzania gospodarstwa domowego wspólnie ze zbywcą</i> . Wydaje się celowe, aby przy ustalaniu kręgu osób bliskich, w stosunku do których nie stosuje się ustawowego prawa pierwokupu, odwołać się do odpowiednich rozwiązań przyjętych w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego.	Uwaga częściowo uwzględniona. Zmieniono w art. 37aa w ust. 4 w pkt 1 - lit. e. „ e) osoba pozostająca ze zbywcą faktycznie we wspólnym pożyciu”	W ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego katalog osób bliskich do których nie stosuje się prawa pierwokupu ustala się poprzez odwołanie do ustawy o gospodarce nieruchomościami. Należy jednakże zauważyć, iż katalog tam przewidziany (art. 4 pkt 13) jest węższy w porównaniu do rozwiązań przewidzianych w art. 37a ust. 4 – nie obejmuje np. powinowatych. Z tego względu zdecydowano się pozostawić lit. a-d w niezmienionym brzmieniu, jednakże zgodnie z sugestią KRN, analogicznie do rozwiązań przewidzianych w ustawie o gospodarce nieruchomościami zmieniono lit. e i zamiast „osoby prowadzącej gospodarstwo domowe wspólnie ze zbywcą”, w katalogu włączeń będzie mowa o „ osobie pozostającej ze zbywcą faktycznie we wspólnym pożyciu”
9.	Art. 37b	Wojewoda Podlaski	Doprecyzowania wymaga termin w jakim notariusz zawiadamia nadleśniczego, właściwego ze względu na miejsce położenia gruntu, o treści umowy sprzedaży lub umowy, o której mowa w art. 37a ust. 2 pkt 1.	Uwaga uwzględniona	
10.	Art. 37c	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	Wyrazy „od dnia otrzymania przez nadleśniczego zawiadomienia o treści umowy” proponuję zmienić na wyrazy „od dnia otrzymania przez nadleśniczego	Uwaga uwzględniona	

			zawiadomienia, o którym mowa w art. 37b”. Uzasadnienie: nie wszystkie czynności wymienione w art. 37a ust. 2 mają charakter umowy (jednostronne czynności prawne, orzeczenia sądowe).		
11.	Art. 37e	Wojewoda Podlaski	Doprecyzowania wymaga termin w jakim właściwy dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych przekazuje do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych wnioski o wyrażenie zgody na nabycie gruntu (np. niezwłocznie).	Uwaga uwzględniona	
12.	Art. 37g	Związek Powiatów Polskich	Przepis przewiduje możliwość kwestionowania przez LP wartości nieruchomości wskazanej w umowie sprzedaży lub w umowie przenoszącej własność. Klóci się to ze wskazaną w uzasadnieniu do ustawy zasadą nieingerowania prawa pierwokupu w treść umowy. W tym należałoby rozważyć, czy lepszym z punktu widzenia ochrony praw zbywcy nieruchomości niż prawo pierwokupu lub odkupu nie byłoby wprowadzenie prawa pierwszeństwa.	Uwaga nieuwzględniona.	<p>Analogiczne rozwiązanie funkcjonuje na gruncie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego. Prawo pierwszeństwa było rozważane na etapie tworzenia projektu, zdecydowano się na wprowadzenie praw pierwokupu (patrz uzasadnienie)</p> <p>Możliwość kwestionowania ceny nabycia lasów lub gruntów przeznaczonych do zalesienia będzie miała miejsce wyłącznie wtedy, gdy będzie ona rażąco odbiegała od ceny rynkowej, a ewentualnego jej zmniejszenia będzie dokonywał sąd stosując mechanizmy przewidziane przez ustawę o gospodarce nieruchomościami. Wprowadzone ograniczenia mają możliwie niewielki zakres i nie naruszają istoty prawa własności, a ewentualne przedłużenie czasu sprzedaży gruntów będzie związane wyłącznie z oczekiwaniem przez jeden miesiąc na wykonanie przez nadleśniczego prawa</p>

					<p>pierwokupu lub prawa wykupu.</p> <p>Brak takiego uregulowania mógłby powodować w umowach przedwstępnych przenoszących własność sztuczne zawyżanie cen nieruchomości w celu wyeliminowania uprawnionych do pierwokupu.</p> <p>Należy także podkreślić, że ustawa wprowadza jedynie uprawnienie, a nie obowiązek do nabywania przez Skarb Państwa określonych nieruchomości, z którego może on skorzystać pod pewnymi warunkami (będzie to uzasadnione potrzebami gospodarki leśnej, nie narusza interesu Skarbu Państwa, może się odbyć za zgodą Dyrektora Generalnego). Możliwość takiego nabycia dotyczyć będzie zatem szczególnie uzasadnionych przypadków.</p>
13.	Art. 37h	Krajowa Rada Sądownictwa	Zdecydowanie negatywnie należy ocenić także rozwiązanie przewidziane w art. 37h projektowanej ustawy w zakresie w jakim przepis ten przewiduje nieważność orzeczenia sadu na podstawie, którego przeniesiona została własność gruntu leśnego w przypadku niezawiadomienia nadleśniczego przez sąd o wydaniu	Uwaga uwzględniona	W związku z usunięciem pkt 4 z art. 37a ust. 2 pozostałe przepisy odpowiednio preredagowano.

			orzeczenia przenoszącego własność gruntów leśnych zaliczanych do kategorii gruntów objętych przedmiotem ustawy. Wprawdzie przepis posługuje się pojęciem „czynności prawnej” a nie pojęciem „orzeczenia sadu”, to jednak odwołuje się między innymi do art. 37a projektu ustawy, który obejmuje swym zakresem także orzeczenia sądu. Należy więc zakładać, że intencja projektodawcy jest wprowadzenie skutku nieważności także co do orzeczeń sądu. Przepis ten nie koreluje z art. 379 kpc, który przewiduje nieważność postępowania cywilnego w sytuacjach, gdy zostało dotknięte najpoważniejszymi uchybieniami procesowymi np. droga sądowa była niedopuszczalna, strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej, sprawa została wcześniej prawomocnie osadzona.		
14.	Art. 58 ust. 2 oraz art. 58 ust. 3 pkt 4	Wojewoda Podlaski	Projekt ustawy zakłada dodanie pkt. 8 w art. 58 w ust 2, natomiast zgodnie z aktualnie obowiązującą ustawą art. 58 ust 2 składa się z sześciu punktów. W tym samym zakresie modyfikacji podlega również brzmienie art. 58 ust 3 pkt 4 projektu ww. ustawy.	Uwaga częściowo uwzględniona	Projekt uwzględnia procedowaną w sejmie nowelizacją ustawy o lasach (druk nr 265), gdzie przewidziane jest dodanie pkt 5a, a nie 7 jak w początkowej wersji projektu poselskiego dlatego zmieniono na pkt 5a

15.	Art. 58 ust. 2 pkt 8	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	Proponuje następujące brzmienie: „8) nabywanie przez Skarb Państwa gruntów, o których mowa w art. 37a, oraz lasów i gruntów do zalesienia w trybie art. 37”. Uzasadnienie: dopisanie wyrazów „oraz lasy i grunty przeznaczone do zalesienia nabywane w trybie art. 37” umożliwi przeznaczanie środków funduszu leśnego na wszystkie przypadki wykupu gruntów leśnych do zalesienia, nie tylko w drodze pierwokupu lub wykupu.	Uwaga uwzględniona	
16.	Art. 58 ust. 3	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	Wyrazy „w lasach niepaństwowych” proponuję skreślić, a w to miejsce wpisać wyrazy: „w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa”. Uzasadnienie: wyrażenie „lasy niepaństwowe” nie jest zdefiniowane w ustawie, natomiast proponowane wyrażenie nawiązuje do jednolicie używanych w tym przepisie określeń.	Uwaga uwzględniona	
17.	Art. 58 ust. 3 pkt 3	Wojewoda Podlaski	Projekt ustawy ustala brzmienie art. 58 ust. 3 w sposób następujący: „3. Środki funduszu leśnego, o których mowa w art. 57 ust.2 przeznacza się na: 1) zalesianie gruntów niestanowiących własności Skarbu Państwa; 2) realizację zadrzewień na gruntach niestanowiących własności Skarbu Państwa;	Uwaga nieuwzględniona	Taka treść przepisu funkcjonuje obecnie w ustawie, zmiana ma jedynie charakter redakcyjny (podział na punkty)

			<p>3) inne prace związane z usuwaniem skutków klęsk i prowadzeniem gospodarki w lasach niepaństwowych”.</p> <p>Należałoby rozważyć usunięcie słowa „inne” w art. 58 ust. 3 pkt 3 projektu ustawy, aby jednoznacznie doprecyzować cel przeznaczenia środków funduszu leśnego.</p>		
18.	Uwaga ogólna	Krajowa Rada Sądownictwa	<p>Projektowane regulacje zakładają między innymi, że nadleśniczy, właściwy ze względu na miejsce położenia gruntu, będzie uprawniony do skorzystania z prawa pierwokupu gruntu, którego własność została przeniesiona na rzecz określonego podmiotu na mocy orzeczenia sądu. Lasy Państwowe (w ich imieniu nadleśniczy) będą uprawnione do skorzystania z prawa pierwokupu po wydaniu orzeczenia przez sąd, co w rzeczywistości będzie ingerowało w treść wyroku lub postanowienia sądu. Biorąc pod uwagę okoliczność, że termin na skorzystanie z prawa pierwokupu wynosi miesiąc od dnia doręczenia nadleśniczemu orzeczenia sądu, w praktyce termin ten może upływać po uprawomocnieniu się orzeczenia. Projektodawca nie przewidział przepisów odrębnych, które zapobiegałyby tego rodzaju skutkom, a</p>	Uwaga uwzględniona	Usunięto pkt 4 w art. 37a ust. 1 i odpowiednio przeredagowano pozostałe przepisy

		<p>wiec zastosowanie znajdują regulacje przewidziane w Kodeksie postępowania cywilnego (dalej „kpc”). Zgodnie z art. 363 § 1 kpc, „orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia”, natomiast w świetle dyspozycji art. 365 § 1 kpc „orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby”. Projektowane rozwiązanie narusza zarówno niezawisłość sędziowska, jak i ingeruje w niezależność sądów oraz konstytucyjną zasadę trójpodziału władzy. W demokratycznym państwie prawnym nie jest dopuszczalne, żeby moc wiążąca wyroku była uzależniona od decyzji innego organu, w szczególności organu spoza władzy sędziowskiej. Naruszone zostanie również konstytucyjne prawo do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji), ponieważ nabywca gruntu wskazany w orzeczeniu sądu w wyniku skorzystania przez Lasy Państwowe z prawa pierwokupu po wydaniu orzeczenia, zostanie pozbawiony prawa własności nabytego na podstawie orzeczenia sądu. Orzeczenie sądu wydane</p>	
--	--	---	--

		<p>w jego sprawie utraci jakiegokolwiek znaczenie prawne.</p> <p>Projektodawca nie uwzględnił również faktu, że prawomocne orzeczenie sądu może stanowić podstawę wpisu prawa własności do księgi wieczystej, zaś dokonany wpis objęty będzie rękojmią wiary publicznej ksiąg wieczystych. Projektowane przepisy podważą ponadto zasadę zaufania obywateli do państwa oraz mogą prowadzić do destabilizacji systemu prawnego. Przykładowo należy wskazać na art. 999 § 1 kpc dotyczący egzekucji z nieruchomości, zgodnie z którym „Prawomocne postanowienie o przysądzeniu własności przenosi własność na nabywcę i jest tytułem do ujawnienia na rzecz nabywcy prawa własności w katastrze nieruchomości oraz przez wpis w księdze wieczystej lub przez złożenie dokumentu do zbioru dokumentów. Prawomocne postanowienie o przysądzeniu własności jest tytułem wykonawczym do wprowadzenia nabywcy w posiadanie nieruchomości i opróżnienia znajdujących się na tej nieruchomości pomieszczeń bez potrzeby nadania mu klauzuli wykonalności. Przepis art. 791 stosuje się odpowiednio”. Nowelizacja w projektowanym kształcie będzie skutkowałą obciążeniem budżetu</p>		
--	--	--	--	--

			<p>państwa, bowiem Skarb Państwa będzie zobowiązany pokryć koszty postępowań sądowych, egzekucyjnych lub administracyjnych w sytuacji następczego skorzystania z prawa pierwokupu przez Lasy Państwowe. Niedopuszczalne wydaje się obciążanie tymi kosztami stron lub uczestników postępowań sądowych. Nie można także wykluczyć roszczeń odszkodowawczych kierowanych do Skarbu Państwa przez podmioty, które zostaną pozbawione prawa własności przyznanego im na mocy orzeczenia sądu</p>		
20.	Uwaga ogólna	Wojewoda Śląski	<p>Jednocześnie proponuję, aby przy okazji prac legislacyjnych nad ustawą o lasach dokonać zmiany w art. 29 tejże ustawy. Zmiana miałaby polegać na dopisaniu punktu 11 w brzmieniu: Art.29 ust.3 pkt 11 – strażników Państwowej Straży Łowieckiej oraz Państwowej Straży Rybackiej. Do chwili obecnej obie te formacje podlegające Wojewodzie nie posiadają wyraźnych uprawnień do wjazdu na tereny leśne, co jest z pewnością pewnym niedopatrzeniem ustawodawcy. Zapisanie tego uprawnienia w proponowanym brzmieniu w ustawie o lasach usunie wszelkie wątpliwości w tym zakresie i niewątpliwie usprawni działania obu tych służb.</p>	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga wykracza poza zakres przedmiotowej nowelizacji i nie może zostać rozpatrzona z uwagi na pilność projektu.

21.	Uwaga ogólna	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego (Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP)	<p>Wątpliwości budzi fakt ingerencji Skarbu Państwa w sprzedaż prywatnych gruntów leśnych, wydłużenie procesu sprzedaży i kupna gruntów oraz marnotrawienia czasu potencjalnych nabywców.</p> <p>Uzasadnienie: Nowe regulacje prawne wydłużą znacząco czas transakcji kupna-sprzedaży, mogą też zniechęcić potencjalnych nabywców do podejmowania procesów inwestycyjnych.</p>	Uwaga nieuwzględniona	<p>Możliwość kwestionowania ceny nabycia lasów lub gruntów przeznaczonych do zalesienia będzie miała miejsce wyłącznie wtedy, gdy będzie ona rażąco odbiegała od ceny rynkowej, a ewentualnego jej zmniejszenia będzie dokonywał sąd stosując mechanizmy przewidziane przez ustawę o gospodarce nieruchomościami. Wprowadzone ograniczenia mają możliwie niewielki zakres i nie naruszają istoty prawa własności, a ewentualne przedłużenie czasu sprzedaży gruntów będzie związane wyłącznie z oczekiwaniem przez jeden miesiąc na wykonanie przez nadleśniczego prawa pierwokupu lub prawa wykupu.</p> <p>Brak takiego uregulowania mógłby powodować w umowach przedwstępnych przenoszących własność sztuczne zawyżanie cen nieruchomości w celu wyeliminowania uprawnionych do pierwokupu.</p> <p>Należy także podkreślić, że ustawa wprowadza jedynie uprawnienie, a nie obowiązek do nabywania przez Skarb Państwa określonych nieruchomości, z którego może on skorzystać pod pewnymi warunkami (będzie to uzasadnione potrzebami gospodarki leśnej, nie narusza interesu Skarbu Państwa, może się odbyć za zgodą Dyrektora Generalnego). Możliwość takiego nabycia dotyczyć będzie zatem szczególnie uzasadnionych</p>
-----	--------------	--	--	-----------------------	---

					przypadków.
22.	Uwaga ogólna	Grzegorz Wasilewski (grzegorz_wasilewski@lzd.sggw.pl)	Pragnę zwrócić uwagę na istotną lukę prawną z powodu której może być niemożliwym prowadzenie legalnie gospodarki leśnej na terenie należących do uczelni państwowych. Sporządzenie dla wspomnianych jednostek Uproszczonego PUL nie rozwiązuje problemu z uwagi na szczegóły dotyczące prac doświadczalnych jak i prowadzenia gospodarki leśnej. Znaczenie tych lasów z uwagi na rolę kształcenia kadr leśnych jest niebagatelne. W treści ustawy mającej z założenia obejmować wszystkie lasy w Polsce w których gospodaruje się w ramach PUL nie wymieniono Leśnych Zakładów Doświadczalnych jako podmiotów zarządzających lasami należącymi do Rzeczypospolitej. W związku z tym, że w ustawie brak jest bezpośredniej delegacji w kierunku Ministra Środowiska do podpisania planu urządzania lasu, poprzedni minister ODMÓWIŁ podpisania takich dokumentów dla LZD uczelni poznańskiej, tłumacząc, że lasy te NIE SĄ de facto lasami Skarbu Państwa i nie jest do tego zobligowany. Jest to o tyle	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga wykracza poza zakres przedmiotowej nowelizacji i nie może zostać rozpatrzona z uwagi na pilność projektu.

			<p>dziwne, że LZD-y są własnością państwowych uczelni wyższych Ustawa o uczelniach wyższych z 2005 roku pozwoliła uwłaszczyć się tym uczelniom na zarządzanych przez nie gruntach SP i tak się też stało. Nie zmienia to jednak faktu, że uczelnie nadal są państwowe. Od 2008 roku podejmowane są, próby zmiany tego stanu rzeczy. LZD-y, jednostki pomocnicze uczelni są SAMOFINANSUJĄCE SIĘ. Zmiany mają charakter porządkujący stan BEZ ujemnych skutków dla budżetu i LP.</p>		
--	--	--	--	--	--

Użyte skróty oznaczają:

LP – Lasy Państwowe

Ponadto należy wskazać, iż nie wpłynęły zgłoszenia od podmiotów zainteresowanych pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa. Projekt nie podlegał także opiniowaniu, konsultacji ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Warszawa, 4 kwietnia 2016 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.354.2016 / 8 / MD

dot.: RM-10-39-16 z 04.04 2016 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

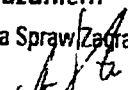
Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem
z up. Ministra Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Aleksander Stepiński